

DUTCH CORPORATE CLIMATE RESPONSIBILITY MONITOR 2023

ASSESSING THE TRANSPARENCY AND INTEGRITY OF THE
CLIMATE ACTION PLANS OF SEVEN FINANCIAL INSTITUTIONS

FINAL REPORT

seo • amsterdam economics

AUTHORS

NARD KOEMAN, STEF KONIJN, SACHA PEL, ASTRID LENSINK & EMILY VAN DEN BURG

COMMISSIONED BY

MILIEUDEFENSIE (FRIENDS OF THE EARTH NETHERLANDS)

AMSTERDAM, 6-11-2023

Samenvatting (Nederlands)

In dit rapport beoordelen we de transparantie en integriteit van de klimaatplannen van zeven financiële instellingen. De transparantie van de meeste plannen wordt als 'matig' beoordeeld, terwijl de integriteitsoordelen voornamelijk 'laag' zijn.

Over de opdracht, methode en resultaten van de vorige editie van de CCRM

In opdracht van Milieudefensie heeft SEO Economisch Onderzoek (SEO) de transparantie en integriteit van de klimaatplannen van zeven financiële instellingen beoordeeld. Deze beoordeling vond plaats langs de meetlat van de methodologie van het *New Climate Institute*, kortweg de methodologie (NCI, 2022a). De methodologie beschrijft op welke wijze de beoordeling van de klimaatplannen moet gebeuren. Het document bevat daartoe richtlijnen en beoordelingscriteria. Het doel van iedere beoordeling is om uitspraken te kunnen doen over de transparantie en integriteit van het klimaatplan. Transparantie heeft betrekking op de publieke beschikbaarheid, volledigheid en duidelijkheid van het plan. Integriteit gaat om hoe alomvattend, betrouwbaar en toereikend het plan is. De methodologie beschrijft vier kerngebieden: i) het in kaart brengen en openbaar maken van emissies, ii) het stellen van doelen voor emissiereductie, iii) de vermindering van de uitstoot van gefinancierde en eigen emissies en iv) claims ten aanzien van (toekomstige) klimaatbijdragen en compensatie. Milieudefensie selecteerde de zeven instellingen: ABN AMRO, ABP, Atradius, ING Group, NN Group, PFZW en Rabobank.

Het onderzoek is gebaseerd op een analyse van openbaar beschikbare bronnen van de instellingen. Alle bronnen, waaronder jaarverslagen, duurzaamheidsverslagen, het risicobeleid en de websites van de instellingen, zijn verzameld door middel van een bureaustudie. Aanvullend konden de instellingen zelf bronnen aanleveren. Alleen bronnen die voor 1 juni 2023 openbaar beschikbaar waren, zijn onderzocht. Na het opstellen van de eerste onderzoeksresultaten heeft een validatiefase plaatsgevonden. We hebben van alle instellingen een ontvangstbevestiging ontvangen. Vijf instellingen hebben feedback aangeleverd.

Dit onderzoek bevat de resultaten van de tweede editie van de Corporate Climate Responsibility Monitor (CCRM). De eerste editie van de CCRM, *'Evaluating Corporate Target Setting in the Netherlands'*, is uitgevoerd door NCI. Deze editie concludeerde dat de integriteit van de klimaatplannen van de meeste instellingen 'laag' was, waarbij één instelling zelfs 'zeer laag' scoorde (NCI, 2022b, p. 11). De transparantiescores varieerden meer, drie plannen werden als 'redelijk' bestempeld, die van twee als 'matig', één als 'laag' en één als 'zeer laag'.

"Het beoordelen van het de klimaatplannen van financiële instellingen is belangrijk voor de klimaattransitie".

"De financiële sector speelt een cruciale rol in de strijd tegen klimaatverandering. Volgens het Klimaatakkoord van Parijs moeten geldstromen in lijn worden gebracht met een traject naar broeikasgasarme en klimaatveerkrachtige ontwikkeling (artikel 2, lid 1(c)). De acties en strategieën van financiële instellingen zijn daarmee van groot belang om dit doel te bereiken. Via hun financiering en financiële diensten hebben deze instellingen een hefboomwerking op de ontwikkeling van huidige en nieuwe economische activiteiten, zowel positief door duurzame economische activiteiten te financieren en faciliteren als negatief door GHG-emissies te financieren en faciliteren op niveaus die niet in lijn zijn met het Klimaatakkoord van Parijs van 2015. In 2022 schatte onderzoeksbureau Profundo de omvang van de gefinancierde en gefaciliteerde uitstoot van dertien grote Nederlandse financiële instellingen met behulp van de PCAF-methodologie (Profundo, 2022). Dit onderzoek toonde aan dat, zelfs als we alleen rekening houden met de S1- en S2- emissies van hun klanten, de gefinancierde en gefaciliteerde emissies van deze instellingen in 2021 afgerond 228 MtCO_{2e} bedroegen. Dit is ongeveer 60 MtCO_{2e} meer dan wat aan Nederland als land wordt toegeschreven, en dat is exclusief de S3-emissies van hun klanten."

Bron: Milieudefensie (2023)

Overkoepelende bevindingen

Vier instellingen hebben een 'lage' integriteitsbeoordeling, één is 'zeer laag' en twee zijn 'matig'.

	ABN AMRO	ABP	Atradius	ING Group	NN Group	PFZW	Rabobank
Transparantie	Matig	Matig	Zeer laag	Redelijk	Matig	Redelijk	Matig
Integriteit	Laag	Matig	Zeer laag	Laag	Laag	Matig	Laag

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2023) o.b.v. de methodologie van NCI (2022a)

- De integriteit van de klimaatplannen van de meeste financiële instellingen is 'laag'. Alleen de pensioenfondsen ABP en PFZW behalen een 'matige' integriteitsscore. Atradius scoort 'zeer laag'. Wat betreft de transparantie behalen de meeste instellingen een 'matige' score. We zien dat voor alle instellingen de transparantiescore gelijk is aan of hoger is dan de integriteitsscore. Dit sluit intuïtief aan bij het idee dat plannen eerst transparant moeten zijn voordat een integriteitsbeoordeling kan plaatsvinden.

Kerngebied 1: het in kaart brengen en openbaar maken van emissies

Wat betreft het bijhouden en openbaar maken van gefinancierde emissies is er weinig variatie tussen de instellingen

Operationele emissies	0.05 MtCO _{2e}	?	?	0.03 MtCO _{2e}	0.01 MtCO _{2e}	<0.01 MtCO _{2e}	0.06 MtCO _{2e}
	Hoog	Zeer laag	Zeer laag	Hoog	Hoog	Laag	Hoog
	ABN AMRO	ABP	Atradius	ING Group	NN Group	PFZW	Rabobank
Gefinancierde emissies	Matig	Matig	Zeer laag	Matig	Matig	Matig	Matig
	22.6 MtCO _{2e}	16.3 MtCO _{2e}	?	56.0 MtCO _{2e}	5.7 MtCO _{2e}	5.8 MtCO _{2e}	51.5 MtCO _{2e}

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2023) o.b.v. de methodologie van NCI (2022a)

- De meeste instellingen schatten de omvang van hun gefinancierde emissies (S3, categorie 15) in met behulp van de PCAF-methode. De schattingen lopen uiteen van 5,7 MtCO_{2e} (NN Group) tot 56,0 MtCO_{2e} (ING Group). Niet alle instellingen hanteren dezelfde mate van transparantie in hun rapportage. Sommige instellingen geven duidelijk aan welke financiële diensten wel of niet zijn meegenomen in de schattingen, terwijl andere minder gedetailleerde informatie verstrekken. Bovendien rapporteren niet alle instellingen even grondig over de mate van onzekerheid in de schattingen. Ondanks dit soort variaties is het algemene niveau van de meeste instellingen min of meer gelijk, namelijk 'matig'. De gerapporteerde gefinancierde emissies van de meeste financiële instellingen omvatten enkel S1 en S2 van hun klanten. S3 wordt dan niet meegenomen. In gevallen waarin de instellingen wel rekening houden met S3, doen ze dat meestal slechts alleen voor specifieke sectoren of financiële diensten en laten ze andere delen buiten beschouwing. De methodologie stelt dat het *best practice* is om deze S3-emissies waar relevant separaat te rapporteren. We verwachten dat voor sommige sectoren en diensten deze emissies aanzienlijk zijn.
- De meeste instellingen publiceren over de operationele emissies van hun eigen activiteiten. De mate van transparantie varieert aanzienlijk. We hebben bijvoorbeeld geen informatie gevonden voor ABP en Atradius, wat resulteert in een 'zeer lage' score. Voor de instellingen die wel over hun emissies rapporteren valt op dat de absolute emissieomvang relatief laag is, variërend van 0,00 MtCO_{2e} (PFZW) tot 0,06 MtCO_{2e} (Rabobank). Daarnaast blijkt dat niet alle instellingen voldoen aan de eisen van (de supplementen van het) het *GHG Protocol*.

Kerngebied 2: het stellen van doelen voor emissiereductie

De transparantie van de emissiereductiedoelstellingen vertoont aanzienlijke variatie

	ABN AMRO	ABP	Atradius	ING Group	NN Group	PFZW	Rabobank
Transparantie	Matig	Hoog	Zeër laag	Hoog	Laag	Redelijk	Matig
Integriteit	Laag	Matig	Zeër laag	Laag	Laag	Laag	Laag

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2023) o.b.v. de methodologie van NCI (2022a)

Reductiedoelen voor gefinancierde emissies

- ABN AMRO, ING Group en Rabobank zijn lid van de *Net-Zero Banking Alliance* (NZBA). Dit betekent dat deze instellingen zich committeren aan het financieren van ambitieuze klimaatacties, met als doel om de reële economie tegen 2050 klimaatneutraal te maken. Volgens de richtlijnen van de NZBA moeten de banken zich richten op 'prioriteitssectoren' waar ze de grootste impact kunnen maken en moeten ze doelen voor 2030 opstellen. Voor ABN AMRO hebben we doelen voor vijf sectoren aangetroffen. In totaal heeft de bank voor euro 164,3 miljard in deze sectoren uitstaan. Voor ING Group en Rabobank vonden we doelen voor respectievelijk negen en twaalf sectoren, met een uitstaand totaalbedrag van euro 335,1 en euro 250,7 miljard. Wanneer we de drie uitstaande bedragen vergelijken met de totale activa van de banken komen we voor ABN AMRO uit op 43,3 procent, voor ING Group op 34,6 procent en voor Rabobank op 39,2 procent. Het is belangrijk om op te merken dat de waarde van deze indicator nooit 100,0 procent zal bereiken. Tot slot merken we op dat de drie instellingen hoofdzakelijk gebruikmaken van intensiteitsdoelstellingen.
- ABP en PFZW streven naar een klimaatneutrale beleggingsportefeuille in 2050, in lijn met het beperken van de wereldwijde opwarming tot 1,5°C. Om dit te bereiken hebben beide financiële instellingen een doel vastgesteld van 50 procent absolute reductie in 2030 vergeleken met 2019. De doelstelling van PFZW omvat S1 en S2 voor alle broeikasgasemissies voor alle beursgenoteerde aandelen, liquide kredieten en vastgoedportefeuilles. De doelstelling van ABP heeft betrekking op alle scopes (CO₂) voor de gehele beleggingsportefeuille.
- Als lid van de *Net-Zero Insurance Alliance* (NZIA) heeft Atradius zich gecommitteerd om alle operationele en toerekenbare broeikasgasemissies van haar verzekerings- en herverzekeringsportefeuille tegen 2050 terug te brengen tot netto-nul. De instelling stapte in mei 2023 uit de NZIA, waardoor het onduidelijk is of Atradius hier nog steeds naar streeft. NN Group heeft tussentijdse doelen voor 2030 vastgesteld voor een deel van haar portefeuille. De instelling vermeldt dat ze haar beleggings- en verzekeringsactiviteiten wil omvormen naar netto-nul broeikasgasemissies in 2050. Voor de emissies gerelateerd aan de verzekeringstak hebben we geen geoperationaliseerde doelstellingen aangetroffen.
- We stellen vast dat, gezien de huidige reductiedoelen voor gefinancierde emissies, het aannemelijk is dat de klimaatplannen van de meeste instellingen achterblijven bij de wereldwijde inspanningen die nodig zijn om absolute emissies bijna te halveren voor 2030 om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C.

Reductiedoelstellingen voor operationele emissies van eigen activiteiten

- Rabobank stelt dat het merendeel van haar operationele broeikasgasemissies onder drie categorieën valt. De bank heeft voor deze categorieën intensiteitsdoelstellingen vastgesteld voor 2030. ABN AMRO streeft naar koolstofneutraliteit voor S1, S2 en een deel van S3 (uitstoot van zakenreizen) in 2030 (vergeleken met 2015, met 5 procent compensatie). ING Group heeft als doel om in 2025 de CO₂e-uitstoot met 75 procent te verminderen (vergeleken met 2014). Eerder publiceerde ING Group een S1 en S2 doelstelling van 90 procent reductie in 2030. ING meldt dat het van plan is om met een nieuwe doelstelling voor 2030 te komen.

- Voor ABP konden we geen doelen voor de eigen activiteiten vinden. PFZW streeft naar netto-nul operationele emissies (S1 en S2) in 2030. De organisatie onderzoekt verschillende manieren om dit doel te bereiken.
- Atradius vermeldt dat het streeft naar koolstofneutraliteit van de eigen activiteiten. Er is weinig verdere informatie gevonden. NN Group wil in 2040 netto-nul zijn en heeft verschillende reductiedoelstellingen vastgesteld, namelijk: 35 procent reductie voor de eigen bedrijfsvoering in 2025 en 70 procent reductie in 2030 (*market-based approach* voor S2, vergeleken met 2019).

Kerngebied 3: het terugdringen van gefinancierde en eigen emissies

De meeste instellingen verstrekken beperkte informatie over de vermindering van gefinancierde en eigen emissies

	ABN AMRO	ABP	Atradius	ING Group	NN Group	PFZW	Rabobank
Transparantie	Matig	Laag	Zeër laag	Redelijk	Redelijk	Redelijk	Matig
Integriteit	Laag	Matig	Zeër laag	Laag	Laag	Matig	Laag

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2023) o.b.v. de methodologie van NCI (2022a)

Inkoop van hernieuwbare elektriciteit

- De methodologie bevat richtlijnen en beoordelingscriteria voor de inkoop van hernieuwbare elektriciteit door de instellingen (2022a, pp. 31-35). Samengevat worden de instellingen verzocht om gedetailleerde informatie te verstrekken over hun energieleveringscontracten. De resultaten van deze analyse laten zien dat de meeste instellingen 'laag' scoren op deze indicator. Slechts één instelling, de ING Group, behaalt een 'matige' score. Voor vijf instellingen konden we geen integriteitsbeoordeling uitvoeren omdat informatie over de contracten ontbrak. ABN AMRO en ING Group publiceerden wel de gevraagde informatie. Zij geven aan gebruik te maken van *Guarantees of Origin (GO's)*, *Retail Supply Contracts*, *Virtual PPA's* en *unbundled EAC's*. Op basis van de methodologie en de door de instellingen gebruikte constructen scoren zij 'laag' (NCI 2022a, p. 35).
- Meerdere instellingen geven aan dat zij hun kantoorpand huren, waardoor zij voor hun contracten afhankelijk zijn van de verhuurder van het pand. Daarnaast geven sommige instellingen aan dat zij relatief weinig elektriciteit verbruiken. Zij vinden daarom dat er in deze analyse te veel gewicht op deze indicator wordt gelegd.

Exclusion en engagement policy

- Net als in de eerste editie van de CCRM is de transparantie van de *exclusion policy* van de meeste instellingen als 'hoog' beoordeeld. Vier instellingen kregen een 'matige' integriteitsbeoordeling, en drie scoorden 'laag'. Wat betreft de transparantie van het *engagement policy* werden drie instellingen als 'hoog' beoordeeld, drie scoorden 'matig' en één scoorde 'laag'. Geen enkele instelling behaalde een 'hoge' integriteitsbeoordeling.
- De meeste instellingen publiceren een *investment framework* met daarin een lijst van activiteiten, bedrijven en productcategorieën die zijn uitgesloten. Deze documenten bevatten dan minimumeisen en toetsingscriteria. We merken op dat de lijsten vaak niet strikt bindend zijn of zich beperken tot bepaalde financiële diensten en producten. Sommige instellingen staan bijvoorbeeld activiteiten in bepaalde sectoren of diensten (zoals de fossiele sector) toe onder bepaalde voorwaarden (zoals het hebben van een geloofwaardig transitieplan of ze besluiten om toch bedrijven te financieren die een beperkt aandeel van hun omzet uit de uitgesloten activiteit verkrijgen). Verder geven sommige instellingen aan dat ze verschillende drempels hanteren voor nieuwe en bestaande klanten, waardoor het moeilijk is om de uitkomsten van het beleid te beoordelen. Tot slot koppelen sommige instellingen hun klimaatstrategie en -doelen op een inzichtelijke wijze aan de beleidsinstrumenten (zoals *engagement*, *exclusion* en investeringsbeslissingen) en activiteiten (zoals het afstoten van 'misplaatste' activiteiten).

- De methodologie geeft aan dat de instellingen toegewijde informatie ('*dedicated information*') over hun *exclusion and engagement policies* moeten verstrekken. Sommige instellingen stellen dat het niet duidelijk is wat als 'toegewijde informatie' wordt beschouwd.

Kerngebied 4: claims ten aanzien van (toekomstige) klimaatbijdragen en compensatie

De klimaatplannen van de instellingen scoren (zeer) laag op het onderwerp 'klimaatbijdragen en compensatie'.

	ABN AMRO	ABP	Atradius	ING Group	NN Group	PFZW	Rabobank
Transparantie	Zeer laag	Laag	Zeer laag	Laag	Laag	Laag	Laag
Integriteit	Zeer laag	Matig	Zeer laag	Zeer laag	Zeer laag	Matig	Zeer laag

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2023) o.b.v. de methodologie van NCI (2022a)

Compenseren ('offsetting')

- De methodologie bevat beoordelingscriteria en richtlijnen voor compensatie- of neutralisatieclaims, zowel voor vandaag als voor in de toekomst. In het kort wordt de instellingen gevraagd om informatie te delen over het gebruik van compensatiemaatregelen en om het volume, de projecten en de reikwijdte te specificeren.
- Atradius maakt geen enkele informatie bekend. NN Group compenseert momenteel de uitstoot van de operationele activiteiten met *voluntary carbon credits* en zal deze praktijk waarschijnlijk voortzetten om de gestelde ambitie te bereiken. Er is geen informatie over de compensatie van de gefinancierde emissies. ABP vermeldt dat het geen emissies zal compenseren om de doelstellingen te behalen en PFZW vermeldt dat het geen emissies zal compenseren om de tussentijdse doelstelling te behalen. Er is echter onzekerheid over het toekomstige beleid van PFZW, omdat het momenteel onderzoekt of compensatie mogelijk nodig is als onderdeel van de langetermijnaanpak. ABN AMRO koopt momenteel kredieten om de emissies van de operationele activiteiten te compenseren. De bank geeft aan dat ze in de toekomst 5 procent van deze emissies zal compenseren. Met betrekking tot de gefinancierde emissies geeft ABN AMRO aan dat zij op de korte termijn geen rol ziet weggelegd voor *carbon credits*, maar dat sommige sectoren op de lange termijn oplossingen nodig hebben voor resterende emissies. Rabobank geeft aan dat het gebruikmaakt van de compensatie van emissies van de eigen activiteiten om haar ambitie te behalen. Het is onduidelijk in hoeverre de bank gebruik gaat maken van compensatie voor haar gefinancierde emissies. Tot slot vermeldt ING Group dat zij niet langer gebruikmaakt van compensatiemaatregelen, maar er is onzekerheid over het toekomstige beleid. Over het algemeen zijn er weinig gegevens verkregen over volumes en projecttypes, wat resulteert in lage scores.
- Sommige instellingen geven aan dat zij zich hoofdzakelijk richten op het verminderen van de uitstoot en dat compensatie van broeikasgassen minder prioriteit heeft. Daarnaast geven enkele instellingen aan dat de rol van compensatie op de lange termijn (zeer) onzeker is, waardoor het lastig is om informatie over dit onderwerp te publiceren. Ze zijn van mening dat de lage scores geen accurate weergave zijn van hun bewustzijn en inspanningen op dit gebied.

Bijdragen aan het klimaat ('climate contributions')

- In deze studie hebben we slechts een beperkt aantal klimaatbijdragen aangetroffen. Een klimaatbijdrage wordt gedefinieerd als financiële steun van een bedrijf om klimaatverandering tegen te gaan. Het is daarbij van belang dat de steun *buiten de eigen waardeketen* van de instelling valt en dat de instelling geen aanspraak maakt op het neutraliseren van de eigen emissies. In de feedback vermelden veel instellingen dat ze investeren in 'groene' of 'duurzame' projecten. Dit betreft echter investeringen in hun eigen waardeketen, niet daarbuiten.

Een vergelijking met de vorige editie van de CCRM

Wanneer we de resultaten van dit onderzoek vergelijken met de resultaten van de vorige editie, concluderen we dat de integriteit van de klimaatactieplannen voor de meeste financiële instellingen onveranderd blijft. De twee pensioenfondsen, ABP en PFZW, krijgen een 'matige' integriteitsscore (voorheen: laag), terwijl vier instellingen 'laag' scoren (ongewijzigd) en één instelling 'zeer laag' (ongewijzigd). Wanneer we de algehele transparantie van de klimaatplannen vergelijken, zien we overeenkomstige resultaten, waarbij vijf van de zeven instellingen eenzelfde transparantiescore krijgen als in de vorige editie van deze monitor.

De integriteitsbeoordelingen van de klimaatplannen van ABP en PFZW zijn verbeterd

	ABN AMRO	ABP	Atradius	ING Group	NN Group	PFZW	Rabobank
Integriteit CCRM 2022	Laag	Laag	Zeer laag	Laag	Laag	Laag	Laag
Integriteit CCRM 2023	Laag	Matig	Zeer laag	Laag	Laag	Matig	Laag

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2023) o.b.v. de methodologie van NCI (2022a) en de CCRM 2022 (NCI 2022b, p.9)

In vergelijking met de vorige editie van de CCRM hebben zowel ABP als PFZW een hogere integriteitsscore behaald. De belangrijkste reden hiervoor is hun verbeterde prestatie op het gebied van het terugdringen van gefinancierde emissies. Beide financiële instellingen hebben gekozen voor een semi-proactieve benadering, waarbij bewezen en effectieve emissiereductiemaatregelen worden geïmplementeerd om belangrijke emissiebronnen aan te pakken. Het gaat hier om bijvoorbeeld het actief desinvesteren in de fossiele sector en actief aandeelhouderschap (middels het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en het doen van voorstellen bij bedrijven die achterblijven).

Tot slot concluderen we dat veel van de conclusies van deze editie van de CCRM overeenkomen met de resultaten uit de vorige editie. Dit betreft onder andere de onvolledige rapportage van emissies (S3 van S3 categorie 15), het waarschijnlijk tekortschieten van de huidige emissiereductiedoelen ten opzichte van de wereldwijde inspanningen die nodig zijn om de absolute emissies bijna te halveren en het frequente gebruik van intensiteitsdoelstellingen. Hieronder heeft Milieudefensie enkele kernbevindingen van de eerste editie van de CCRM samengevat.

“De vorige CCRM bracht een reeks serieuze tekortkomingen in de klimaatplannen van instellingen aan het licht”

“De vorige CCRM (NCI, 2022b) bracht een reeks serieuze tekortkomingen in de klimaatplannen van de beoordeelde financiële instellingen aan het licht, waaronder het ontbreken van volledige rapportage over de S3 emissies van klanten (NCI, 2022b, p. 23), doelen voor 2030 die ruim tekortschieten bij de ambitie die nodig is om in lijn te komen met de internationaal overeengekomen doelen van het Parijse Klimaatakkoord van 2015 (NCI, 2022b, p.23), het enkele gebruik van kwalitatieve of intensiteitsgebaseerde tussendoelen die nog steeds kunnen leiden tot groei van emissies terwijl de doelstellingen de mondiale emissiereductiepaden zouden moeten reflecteren (NCI, 2022b, p. 26), en onvoldoende uitsluitings- en engagementbeleid (NCI, 2022b, p. 27). Gegeven de snelle ontwikkelingen op het gebied van de klimaatverantwoordelijkheid van bedrijven, is een herbeoordeling van de huidige klimaatplannen van Nederlandse financiële instellingen op zijn plaats om te beoordelen of de tekortkomingen die vorig jaar geconstateerd werden aangepakt zijn.”

Source: Milieudefensie (2023)